

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра поліцейського права**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ
ПОЛІТИКИ. КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ**

Статус дисципліни	вибіркова
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	магістр
Галузь знань	Публічне управління та адміністрування (28)
Спеціальність	Публічне управління та адміністрування (281)
Освітня програма	Публічне управління та адміністрування
Форми здобуття вищої освіти	заочна
Мова навчання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

Розробник:

Микола ЛИБАШ – доцент кафедри поліцейського права Національної академії внутрішніх справ

Робочу програму схвалено
на засіданні кафедри поліцейського права
Протокол від 04.05. 2023 року № 17

Завідувач кафедри
поліцейського права

Володимир КУЛКОВ

Схвалено науково-методичною радою НАВС
Протокол від 24.05. 2023 року № 9

Голова науково-методичної ради

Станіслав ГУСАРЄВ

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __)
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від __. __ 202_ № __

протокол науково-методичної ради
від __. __ 202_ № __

Завідувач кафедри **Володимир КУЛКОВ**

Голова НМР

Станіслав ГУСАРЄВ

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __)
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від __. __ 202_ № __

протокол науково-методичної ради
від __. __ 202_ № __

Завідувач кафедри **Володимир КУЛКОВ**

Голова НМР

Станіслав ГУСАРЄВ

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __)
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від __. __ 202_ № __

протокол науково-методичної ради
від __. __ 202_ № __

Завідувач кафедри **Володимир КУЛКОВ**

Голова НМР

Станіслав ГУСАРЄВ

1. Загальні відомості про навчальну дисципліну

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Правове регулювання державної антикорупційної політики. Корупційні ризики» є управлінські відносини, що складаються у сфері організації та практичного здійсненні протидії корупції спеціально уповноважених суб'єктів, відносини, що виникають під час кваліфікації корупційних правопорушень, їх документування, складання необхідних процесуальних документів, а також форми та методи їх діяльності при застосуванні превентивних антикорупційних механізмів, правила щодо усунення (мінімізації) корупційних ризиків.

Мета та завдання навчальної дисципліни. Метою викладання навчальної дисципліни «Правове регулювання державної антикорупційної політики. Корупційні ризики» є набуття здобувачами вищої освіти компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності при оцінці корупційних ризиків, розроблення заходів щодо їх усунення, визначати відомчу антикорупційну політику, застосовувати превентивні антикорупційні механізми, закріплення, розширення та поглиблення теоретичних знань з питань запобігання і протидії корупції.

Завдання навчальної дисципліни полягає у засвоєнні здобувачами вищої освіти систематизованих знань щодо сутності корупції, чинників та передумов її виникнення і поширення, теорії і практики запобігання та протидії корупції, ознайомити з кращим вітчизняним і зарубіжним досвідом у відповідній галузі, сформувати вміння аналізувати стан корупції в Україні, її особливості та тенденції, форми прояву і на основі наукових підходів визначати шляхи підвищення ефективності антикорупційної політики, удосконалення нормативно-правових і організаційних засад запобігання та протидії корупції, забезпечення дієвої державно-громадської співпраці для зменшення корупційних проявів.

Пререквізити: Теорія держави та права, Конституційне право, Міжнародне право, Право Європейського Союзу, Адміністративне право, Адміністративний процес, Адміністративна відповідальність, Поліцейська діяльність, Кримінальне право, Кримінальний процес.

Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання («hard skills»)

Програмні результати навчання компетентності, якими повинен оволодіти здобувач ступеня вищої освіти магістр за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» (281)

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення.

ЗК 03. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК 04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 07. Здатність генерувати нові ідеї.

Фахові компетентності:

ФК 02. Здатність організовувати діяльність органів публічної адміністрації та інших організацій публічної сфери.

ФК 06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.

ФК 07. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

ФК 10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Програмні результати навчання:

ПРН 01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

ПРН 02. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.

ПРН 03. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.

ПРН 04. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування.

ПРН 05. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.

ПРН 07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

ПРН 11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни («soft skills»):

- здатність приймати рішення та розв'язувати проблеми;
- зрозуміло формулювати думки (повідомлення, доповідні записки тощо);
- інше.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі ступеня вищої освіти магістр за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» (281) повинні:

знати:

- поняття щодо правового статусу уповноваженої особи (підрозділу) з питань запобігання корупції;
- правила формування та реалізації антикорупційної політики;
- методологічні підходи до оцінки корупційних ризиків у діяльності працівників підприємств, установ, організацій;
- антикорупційні обмеження (щодо використання службового становища, одержання подарунків, сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності, спільної роботи близьких осіб, після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування);
- взаємодії правоохоронних органів з органами державної влади, органами місцевого самоврядування при перевірці заяв та повідомлень при порушенні антикорупційного законодавства;
- запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (види конфлікту інтересів, шляхи їх врегулювання);
- роль громадськості в здійсненні превентивних антикорупційних заходів;
- спеціальні антикорупційні інструменти (антикорупційна експертиза, спеціальна антикорупційна перевірка, Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, вимоги щодо прозорості та доступу до інформації);
- захист викривачів (захист осіб, які повідомляють про факти корупції від незаконного звільнення, переведення, зміни істотних умов трудового договору);

вміти:

- вільно орієнтуватись у правилах формуванні та реалізації антикорупційної політики;
- відтворювати основні поняття та категорії, що відображають сутність та порядок діяльності спеціально уповноважені суб'єктів протидії корупції;
- вміло застосовувати теоретичні знання щодо порядку розгляду повідомлень викривачів про корупцію;
- правильно тлумачити норми змісту та порядку застосування превентивних антикорупційних механізмів;
- виокремлювати основні стадії провадження в справах про адміністративні правопорушення у сфері запобігання корупції;
- розрізняти та аналізувати порядок розгляду анонімних повідомлень громадян про факти корупційних правопорушень;
- знаходити шляхи розв'язання нетипових задач, що виникають під час виявлення правоохоронними органами адміністративного правопорушення у сфері запобігання корупції, його документування, накладення стягнення та

спілкування з громадянами і правопорушниками;

– вільно орієнтуватись характеристики заходів, спрямованих на запобігання корупції;

– правильно розроблювати заходи щодо усунення корупційних ризиків;

– використовувати засвоєні знання для розв’язання типових ситуацій, що виникають під час професійної діяльності спеціально уповноважених суб’єктів протидії корупції;

– аналізувати конкретні випадки з практики діяльності спеціально уповноважених суб’єктів протидії корупції, а також змодельовані ситуації, приймати необхідні процесуальні та управлінські рішення, а також їх обґрунтовувати;

– на основі здобутих знань визначати найбільш оптимальні шляхи удосконалення антикорупційного законодавства України та діяльності спеціально уповноважених суб’єктів протидії корупції з його застосування; переосмислювати наявні знання стосовно нових фактів; адаптувати раніше отриманий досвід до змінних умов та нестандартних ситуацій; варіативно розв’язувати професійні завдання.

навички:

– використовувати понятійно-категоріальний апарат при вирішенні правових проблем;

– застосувати теоретичні знання для високопрофесійного виконання службових обов’язків в процесі правореалізаційної та правозастосовної діяльності;

– формулювати та обґрунтовувати правові висновки, пропозиції, рекомендації.

2. Структура навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни			
	денна форма здобуття вищої освіти		заочна форма здобуття вищої освіти	
	д/б	кcf	д/б	кcf
Кількість кредитів ECTS – 3	Рік підготовки			
			2	2
	Семестр			
		2	2	
Загальна кількість годин – 90	Лекції			
			4	4
	Семінарські			
			10	10
	Практичні			
			4	4
	Самостійна робота			
		72	72	

	Вид контролю	
		Залік

3. Тематичний план

№ з/п	Назва теми	Всього годин	з них					Самостійна робота
			Всього годин з викладачем	з них				
				Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Мод. контрольна робота	
1.	Тема 1. Зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів	14	4	2	2	0	0	10
2.	Тема 2. Методологічні підходи до оцінки корупційних ризиків та розроблення заходів щодо їх усунення (мінімізації)	14	4	2	0	2	0	10
3.	Тема 3. Правовий статус уповноваженої особи (підрозділу) з питань запобігання корупції	12	2	0	2	0	0	10
4.	Тема 4. Взаємодія правоохоронних органів з органами державної влади, органами місцевого самоврядування при перевірці заяв та повідомлень щодо порушень антикорупційного законодавства	12	2	0	2	0	0	10
5.	Тема 5. Роль громадськості в здійсненні превентивних антикорупційних заходів	12	2	0	2	0	0	10
6.	Тема 6. Правовий статус та захист викривачів. Функціонування інституту викривачів: проблеми та перспективи	12	2	0	2	0	0	10
7.	Тема 7. Управління корупційними ризиками в державній службі України. Процедури оцінки корупційних ризиків в діяльності посадових осіб	14	2	0	0	2	0	12

Всього	90	18	4	10	4	0	72
---------------	-----------	-----------	----------	-----------	----------	----------	-----------

4. Плани навчальних занять за видами

Лекційне заняття – 2 год.

Тема 1. Зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів.

Питання лекційного заняття:

1. Характеристика превентивних антикорупційних механізмів.
2. Спеціально уповноважені суб'єкти протидії корупції.
3. Загальна характеристика заходів, спрямованих на запобігання корупції.

Семінарське заняття – 2 год.

Тема 1. Зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів

Питання семінарського заняття:

1. Заборона вимагати, просити, одержувати подарунки.
2. Прийняття подарунків, які відповідають загальноновизнаним уявленням про гостинність.
3. Обов'язки осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняних до них осіб у разі надходження пропозиції щодо неправомірної вигоди або подарунка, незважаючи на приватні інтереси.
4. Обов'язки особи, на яку поширюються обмеження щодо використання службового становища та щодо одержання подарунків, яка виявила у своєму службовому приміщенні чи отримала майно, що може бути неправомірною вигодою, або подарунок.
5. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності.

Лекційне заняття – 2 год.

Тема 2. Методологічні підходи до оцінки корупційних ризиків та розроблення заходів щодо їх усунення (мінімізації)

Питання лекційного заняття:

1. Організаційно-підготовчі заходи щодо оцінки корупційних ризиків в органі влади.
2. Ідентифікація (виявлення) корупційних ризиків.
3. Оцінка корупційних ризиків.
4. Звіт за результатами оцінки корупційних ризиків.
5. Розроблення заходів щодо усунення корупційних ризиків.

*Практичне заняття – 2 год.***Питання практичного заняття:**

1. Ідентифікація (виявлення) корупційних ризиків.
2. Оцінка корупційних ризиків.
3. Звіт за результатами оцінки корупційних ризиків.
4. Розроблення заходів щодо усунення корупційних ризиків.

*Семінарське заняття – 2 год.***Тема 3. Правовий статус уповноваженої особи (підрозділу) з питань запобігання корупції****Питання семінарського заняття:**

1. Вимоги до уповноваженої особи з питань запобігання корупції.
2. Права уповноваженої особи з питань запобігання корупції.
3. Порядок організації Громадської ради при НАЗК.
4. Вік уповноваженої особи з питань запобігання корупції.
5. Дії уповноваженої особи НАЗК у випадку виявлення ознак адміністративного правопорушення.

*Семінарське заняття – 2 год.***Тема 4. Взаємодія правоохоронних органів з органами державної влади, органами місцевого самоврядування при перевірці заяв та повідомлень щодо порушень антикорупційного законодавства.****Питання семінарського заняття:**

1. Взаємодія під час проведення спеціальної перевірки між органами (підрозділами), які її проводять.
2. Суб'єкт здійснення обов'язкової антикорупційної експертизи.
3. Порядок здійснення взаємодії та обміну інформацією під час проведення спеціальної перевірки.
4. Міжнародний обмін інформацією у сфері запобігання і протидії корупції.
5. Порядок перевірки анонімних повідомлень про корупцію

*Семінарське заняття – 2 год.***Тема 5. Роль громадськості в здійсненні превентивних антикорупційних заходів.****Питання семінарського заняття:**

1. Права громадських об'єднань, їх членів або уповноважених представників, а також окремих громадян в діяльності щодо запобігання корупції.

2. Порядок розміщення на офіційних веб-сайтах відповідних органів законопроектів та проектів інших нормативно-правових актів з метою їх громадського обговорення.

3. Порядок проведення громадської експертизи у разі надходження від інституту громадянського суспільства, громадської ради письмового запиту щодо проведення такої експертизи.

4. Форми проведення консультацій з громадськістю.

5. Завдання громадської ради при органі виконавчої влади.

Семінарське заняття – 2 год.

Тема 6. Правовий статус та захист викривачів. Функціонування інституту викривачів: проблеми та перспективи

Питання семінарського заняття:

1. Визначте відповідно до вимог Закону України «Про запобігання корупції» яка особа є викривачем.

2. Зазначте відповідно до вимог Закону України «Про запобігання корупції» хто надає згоду на розголошення інформації про викривача.

3. Уповноважений орган, який здійснює постійний моніторинг та щорічний аналіз і перегляд державної політики виконання закону у сфері захисту викривачів.

4. Обов'язкові умови щодо розгляду анонімного повідомлення працівника органу про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції».

5. Під чийм захистом знаходиться особа, яка надає допомогу в запобіганні протидії корупції (викривач).

Практичне заняття – 2 год.

Тема 7. Управління корупційними ризиками в державній службі України. Процедури оцінки корупційних ризиків в діяльності посадових осіб.

Питання практичного заняття:

1. Спеціально уповноважені органи у сфері протидії корупції.

2. Правовий статус Уповноваженого з антикорупційної програми.

3. Загальні засади запобігання корупції у діяльності юридичної особи.

4. Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища.

5. Формування негативного ставлення до корупції.

5. Завдання для самостійної роботи

5.1. Практикум

Ситуативне завдання №1

ОСОБА_1, перебуваючи на посаді Коханівського сільського голови

Кам'янського району Черкаської області, будучи посадовою особою органів місцевого самоврядування 4 категорії 9 рангу, протягом липня 2020 року неправомірно надав перевагу своїй дружині ОСОБІ_2 при прийнятті рішення про погодження надання в оренду земельної ділянки водного фонду (ставка) площею 10,6 га, який знаходиться на адміністративній території Коханівської сільської ради, Кам'янського району Черкаської області, а саме у супереч ст.124 Земельного кодексу України не провів земельні торги з даного приводу.

Завдання: Визначити, чи є ОСОБА_1 суб'єктом відповідальності за корупційні правопорушення? До якої відповідальності може бути притягнутий кожен із зазначених осіб? Обґрунтуйте відповідь.

Ситуативне завдання №2

ОСОБА_1, перебуваючи на посаді начальника Ніжинського міжрайонного управління водного господарства, маючи у безпосередньому підпорядкуванні близьких йому осіб: дочку ОСОБА_2, яка працює в управлінні з 01.01.2015 року, а на посаді головного економіста управління працювала з 01.06.2020 року по 01.09.2020 року, а потім була переведена на посаду провідного економіста служби головного економіста управління, дружину ОСОБА_3, яка працює в управлінні з 11.09.2002 року, а з 01.06.2020 року по 01.09.2020 року працювала провідним економістом служби головного економіста, а потім була переведена на посаду провідного інженера-гідротехніка відділу експлуатації даного управління. Після набрання чинності Закону України «Про запобігання корупції» з 26 квітня 2015 року, не вжив заходів щодо недопущення будь-якої можливості виникнення конфлікту інтересів, не усунув обставини, що порушують вимоги ст.28,29 Закону, у термін, визначений частиною другою зазначеної статті, та не повідомив невідкладно безпосереднього керівника - начальника Деснянського басейнового управління водних ресурсів про наявність конфлікту інтересів, У зв'язку з цим, станом на 12.10.2020 року близькі особи ОСОБИ_1 продовжують перебувати на займаних посадах у безпосередньому підпорядкуванні.

Завдання: Визначити, чи є ОСОБА_1 суб'єктом відповідальності за корупційні правопорушення? Встановити, чи наявний у даній ситуації конфлікт інтересів та чи містять діяння ОСОБИ_1 ознаки корупційного правопорушення? Встановити, чи має місце безпосереднє підпорядкування ОСОБИ_2, з ОСОБИ_1, як це довести? Кваліфікуйте дії зазначених осіб.

Ситуативне завдання №3

ОСОБА_1 перебуваючи на посаді начальника відділу житлово-комунального господарства Менської районної державної адміністрації Чернігівської області (призначений розпорядженням голови Менської райдержадміністрації № 42-ос від 10.09.2020 року) будучи державним службовцем 6 категорії, 13 рангу, тобто особою, уповноваженою на виконання функцій держави, станом на 20 вересня 2020 року був співзасновником (учасником) Товариства з обмеженою відповідальністю «Менагазбудсервіс»,

що має на меті одержання прибутку, перебував у складі органу управління цього Товариства.

Завдання: Оцініть ситуацію. Кваліфікуйте дії зазначеної особи. Обґрунтуйте відповідь.

Ситуативне завдання №4

До особи, яка вчинила правопорушення, пов'язане з корупцією, за ознаками правопорушення передбаченого ст.172⁷ КУпАП (Порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), судом не застосовано покарання та не накладено на неї стягнення у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, пов'язаними з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, або такою, що прирівнюється до цієї діяльності.

Завдання: Оцініть ситуацію. Чи підлягає особа, уповноважена на виконання функцій держави, до відповідальності? Обґрунтувати відповідь.

Ситуативне завдання №5

Кадровою службою державного органу були направлені відомості до Національного агентства з питань запобігання корупції про накладення дисциплінарного стягнення на особу, яка уповноважена на виконання функцій держави, за вчинення правопорушення пов'язаного з корупцією передбаченого ст. 172⁵ КУпАП (Порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків), для внесення до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

Завдання: Назвіть порядок внесення відомостей до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення? В який строк вносяться відомості до реєстру?

Ситуативне завдання №6

Особа, яка уповноважена на виконання функцій держави, була призначена на посаду в підрозділ де у неї наявний реальний конфлікт інтересів і за рішенням керівника органу її було переведено на іншу посаду, оскільки конфлікт інтересів у її діяльності має постійний характер і не може бути врегульований шляхом усунення такої особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті, обмеження її доступу до інформації, перегляду її повноважень та функцій, позбавлення приватного інтересу.

Завдання: Назвіть способи врегулювання конфлікту інтересів. Які умови здійснення переведення особи на іншу посаду?

Ситуативне завдання №7

Особа, займаючи посаду інспектора з кадрів, являючись посадовою особою юридичної особи публічного права, прийняла від особи, яка уповноважена на виконання функцій держави, подарунки, які відповідають

загальноновизнаним уявленням про гостинність у вигляді грошових коштів у сумі 1200 гривень, коньяку ALEXX V.S.O.P., коробки цукерок Esfero Grem, банки кави Jacobs Monarch, на загальну суму 1768,15 грн, у зв'язку з днем народження.

Завдання: Оцініть ситуацію. Кваліфікуйте дії зазначених осіб. Визначте чи є в діях осіб склад правопорушення?

Ситуативне завдання №8

Особа, яка була призначена на посаду, що охоплюється вимогами пункту 1 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції» не виконала зобов'язання щодо повідомлення керівництво органу, на посаду в якому вона претендує, про працюючої у цьому органі близької їй особи, посилаючись на те, що їй стало відомо тільки вже після призначення на посаду. Відповідна особа та близька їй особи не вжили заходів щодо добровільного усунення цих обставин у встановлений законом строк.

Завдання: Оцініть ситуацію. Яка процедура виконання обмеження спільної роботи близьких осіб? Чи передбачена відповідальність за порушення даного обмеження? Обґрунтуйте відповідь.

Ситуативне завдання №9

Фізичній особі, внаслідок незаконних дій суб'єкта, який здійснює заходи щодо запобігання і протидії корупції, були завдані значні збитки. Особі були відшкодовані збитки з державного бюджету України в установленому законом порядку. Державним органом були здійснені заходи зворотної вимоги (регресу) до особи, яка завдала збитків, у розмірі виплаченого відшкодування.

Завдання: Оцініть ситуацію. Чи мають право, Держава, Автономна Республіка Крим, орган місцевого самоврядування, які відшкодували збитки зворотної вимоги (регресу) до особи, яка завдала збитків, шкоди, у розмірі виплаченого відшкодування? Обґрунтуйте відповідь. До якого виду юридичної відповідальності буде притягатися особа, уповноважена на виконання функцій держави?

Ситуативне завдання №10

Відносно особи, яка уповноважена на виконання функцій держави, що перебуває на посаді державного службовця 4 категорії, рішення суду набрало законної сили щодо притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення пов'язане з корупцією за ознаками правопорушення передбаченого ст.172⁸ КУпАП (Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень).

Завдання: Оцініть ситуацію. Чи є це підставою для припинення державної служби у зв'язку із втратою державним службовцем права на державну службу? Які є підстави для припинення державної служби?

Ситуативне завдання №11

Особа, будучи державним службовцем 6 категорії, 13 рангу, тобто особою, уповноваженою на виконання функцій держави 5 квітня 2020 року вчинив дисциплінарний проступок. З 10 квітня по 10 травня 2020 року він перебував у черговій відпустці, а з 11 травня по 1 червня на стаціонарному лікуванні. Наказом керівника органу від 5 жовтня 2020 року за «вияв неповаги до держави, державних символів України, Українського народу» було накладено дисциплінарне стягнення у виді «звільнення з посади державної служби».

Завдання: Визначте правомірність рішення керівника державного органу? Назвіть підстави звільнення з державної служби (поліції).

Ситуативне завдання №12

Особа, яка працюючи в державному органі, є уповноваженою на виконання функцій держави, на підставі наказу ректора вищого навчального закладу була призначена головою Державної кваліфікаційної комісії. В наказі було зазначено, що робота пов'язана з участю в державній кваліфікаційній комісії беззаперечно стосується навчального процесу і відноситься до одного із видів викладацької діяльності. Тому особа, яка є уповноваженою на виконання функцій держави, має всі законні підстави займатися іншою оплачуваною діяльністю.

Завдання: Оцініть ситуацію. Кваліфікуйте дії особи. Чи підлягає особа, яка є уповноваженою на виконання функцій держави, відповідальності за порушення обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності? Визначте дане обмеження стосовно поліцейського.

Ситуативне завдання №13

Особа, уповноважена на виконання функцій держави або місцевого самоврядування вчинила дії проти інтересів державної служби, які суперечить покладеним на нього обов'язкам, підриває довіру до нього як носія влади, що призвело до приниження авторитету державного органу та унеможливило подальше виконання ним своїх обов'язків, тобто, порушення Присяги є наслідком недотримання, порушення державним службовцем як правових, так і етичних (моральних) норм. У зв'язку з чим, вищою посадовою особою, при наданні беззаперечних доказів, був виданий наказ про звільнення зазначеної особи зі служби. Особа з позовом звернулася до апеляційного суду з посиланням на незаконність спірного наказу через не проведення службового розслідування.

Завдання: Визначте порядок звільнення зі служби. Які строки і порядок проведення службового розслідування? Чи правомірно була звільнена особа з державної служби без проведення службового розслідування? Обґрунтуйте відповідь.

Ситуативне завдання №14

Державний службовець отримав наказ від керівника органу де були викладені положення, у яких виникли сумніви щодо законності виданого керівником наказу. Службовець після отримання письмового підтвердження виконав такий наказ. Одночасно з виконанням такого наказу державний службовець у письмовій формі повідомив про нього керівника вищого рівня. Чи буде державний службовець нести відповідальність за виконання зазначеного наказу, якщо його буде визнано незаконним у встановленому законом порядку?

Завдання: Оцініть ситуацію. Обґрунтуйте відповідь. Кваліфікуйте дії зазначених осіб.

Ситуативне завдання №15

Служба управління персоналом взяла на себе повноваження щодо забезпечення реалізації державної політики з питань управління персоналом у державному органі, добір персоналу, планування та організацію заходів з питань підвищення рівня професійної компетентності державних службовців, документальне оформлення вступу на державну службу, її проходження та припинення, а також виконання інші функцій, передбачені законодавством.

Завдання: Чи має служба управління персоналом такі повноваження? Визначте основні повноваження служби управління персоналом.

Ситуативне завдання №16

В державному органі уповноважену особу, яка виконує функції держави, рішенням суду було притягнуто до відповідальності за правопорушення пов'язане з корупцією за ознаками статті ст.172⁷ КУпАП (Порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів). Керівник державного органу не вжив заходів щодо звільнення з державної служби підлеглої особи, мотивуючи це тим, що особа була притягнута до відповідальності вперше і позитивно характеризується за місцем роботи.

Завдання: Оцініть ситуацію. Кваліфікуйте дії керівника державного органу. До якого виду юридичної відповідальності буде притягатися особа, уповноважена на виконання функцій держави?

6. Орієнтовний перелік питань для тестового контролю:

1. Яка особа відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» є викривачем?

А) особа, яка за наявності обґрунтованого переконання, що інформація є достовірною, повідомляє про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» іншою особою

Б) посадова особа Національного агентства з питань запобігання корупції

В) особа, до кола посадових обов'язків якої входить викриття фактів корупції

Г) працівник правоохоронного органу, якому повідомляють про виявлені факти корупції

2. За якої обов'язкової умови анонімне повідомлення працівника органу про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» іншим працівником цього ж органу підлягає розгляду?

- А) наведена у повідомленні інформація стосується конкретної особи, містить фактичні дані, які можуть бути перевірені
- Б) анонімні повідомлення не підлягають розгляду
- В) повідомлення складене за формою, визначеною Національним агентством з питань запобігання корупції
- Г) анонімне повідомлення стосується лише кримінального корупційного правопорушення

3. Яким законом (законами) передбачено заходи, які можуть бути застосовані правоохоронними органами до осіб, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції, або їх близьких осіб, у зв'язку із здійсненням повідомлення про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» за наявності загрози життю, житлу, здоров'ю та майну осіб, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції?

- А) Законом України «Про запобігання корупції»
- Б) Кримінальним процесуальним кодексом
- В) Законом України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві»
- Г) усі відповіді правильні

4. До повноважень якого органу належить здійснення постійного моніторингу виконання закону у сфері захисту викривачів, проведення щорічного аналізу та перегляду державної політики у цій сфері?

- А) Кабінету Міністрів України
- Б) Міністерства юстиції України
- В) Національного агентства з питань запобігання корупції
- Г) Національного антикорупційного бюро України}

5. Для яких державних, комунальних підприємств, господарських товариств (у яких державна або комунальна частка перевищує 50 відсотків), згідно з Законом України «Про запобігання корупції», є обов'язковим затвердження антикорупційної програми?

- А) де середньооблікова чисельність працюючих за звітний (фінансовий) рік перевищує п'ятдесят осіб, а обсяг валового доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) за цей період перевищує сімдесят мільйонів гривень
- Б) де середньооблікова чисельність працюючих за звітний (фінансовий) рік перевищує п'ятдесят осіб, а обсяг валового доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) за цей період перевищує сорок мільйонів гривень

В) де середньооблікова чисельність працюючих за звітний (фінансовий) рік перевищує сорок осіб, а обсяг валового доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) за цей період перевищує сімдесят мільйонів гривень

Г) де середньооблікова чисельність працюючих за звітний (фінансовий) рік перевищує п'ятдесят осіб, а обсяг валового доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) за цей період перевищує шістдесят мільйонів гривень

6. Суб'єкт затвердження антикорупційної програми приймає рішення про проведення оцінки корупційних ризиків, яке з метою залучення до складу комісії представників громадськості та експертів до моменту затвердження її складу розміщується на офіційному веб-сайті органу влади не пізніше:

- А) доби
- Б) трьох робочих днів
- В) п'яти робочих днів
- Г) семи робочих днів

7. Оцінка ймовірності виникнення корупційного ризику визначається:

- А) відповідно до критеріїв ймовірності виникнення корупційного ризику
- Б) наслідків корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією
- В) відповідно до частоти випадків вчинення корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, з урахуванням часових меж
- Г) за результатами ідентифікації корупційних ризиків

8. Пріоритетність (ступінь) корупційних ризиків встановлюється за їх кількісним рівнем, який визначається?

- А) добутком рівня ймовірності виникнення корупційного ризику на рівень наслідку корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією
- Б) добутком критеріїв ймовірності виникнення корупційного ризику на частоту випадків вчинення корупційного правопорушення
- В) сумою критеріїв ймовірності виникнення корупційного ризику на частоту випадків вчинення корупційного правопорушення
- Г) всі відповіді вірні

9. Звіт за результатами оцінки корупційних ризиків містить?

- А) наслідки корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, корупційному ризику присвоюється рівень низький, середній або високий
- Б) опис ідентифікованих корупційних ризиків, чинників корупційних ризиків та можливих наслідків корупційного правопорушення чи

правопорушення, пов'язаного з корупцією, пропозиції щодо заходів із усунення (зменшення) рівня виявлених корупційних ризиків

В) оформлення результатів оцінки корупційних ризиків за кількісним рівнем

Г) все вище перераховане

10. Усунення дискреційних повноважень зазвичай потребує?

А) оцінювати юридичний факт (фактичний склад), унаслідок чого можуть виникати, змінюватись або припинятись правовідносини

Б) вибирати міру публічно-правового впливу щодо фізичних та юридичних осіб, його вид, розмір, спосіб реалізації

В) вдосконалення нормативно-правової бази, яка врегульовує діяльність відповідних посадових осіб

Г) наділення орган (особу, уповноважену на виконання функцій держави або місцевого самоврядування) правом повністю або частково визначати порядок здійснення юридично значущих дій, у тому числі строк та послідовність їх здійснення

11. Вкажіть, які існують підстави притягнення особи, яка вчинила корупційне правопорушення або правопорушення, пов'язане з корупцією, до дисциплінарної відповідальності?

А) якщо судом не застосовано до неї покарання або не накладено на неї стягнення у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, пов'язаними з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, або такою, що прирівнюється до цієї діяльності

Б) у випадку звернення з відповідним клопотанням до керівника зборів трудового колективу

В) за наявності вмотивованого подання прокурора

Г) законом не передбачено таких підстав

12. Хто є суб'єктами відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення?

А) тільки державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування

Б) тільки особи, зазначені у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції»

В) тільки особи, які прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування

Г) тільки особи, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків у юридичних особах публічного чи приватного права

13. Які види відповідальності передбачені за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень?

- А) кримінальна, адміністративна та цивільно-правова
- Б) виключно кримінальна
- В) кримінальна, адміністративна, цивільно-правова та дисциплінарна
- Г) кримінальна та адміністративна

14. Які дії зобов'язані здійснити уповноважені особи Національного агентства з питань запобігання корупції у випадку виявлення ознак адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією?

- А) звернутися до спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції з обґрунтованим висновком для складення протоколу про таке правопорушення
- Б) поінформувати спеціально уповноважений підрозділ Служби безпеки України для складення протоколу про таке правопорушення
- В) скласти протокол про таке правопорушення, який направляється до суду згідно з рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції
- Г) повідомити про це керівника правопорушника для ініціювання складення протоколу про таке правопорушення спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції

15. Який порядок відсторонення від виконання службових повноважень осіб, щодо яких складено протокол про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією?

- А) законодавство забороняє відсторонення таких осіб
- Б) керівник органу, в якому працює особа, зобов'язаний своїм наказом відсторонити таку особу на строк не менше 2 місяців
- В) такі особи підлягають негайному обов'язковому звільненню
- Г) керівник органу, в якому працює особа, вправі відсторонити таку особу до закінчення розгляду справи судом

7. Індивідуальні завдання (курсіві, дипломні роботи)

Індивідуальні завдання з навчальної дисципліни не передбачено.

8. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

9. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання

Методи контролю – усне та письмове опитування, практична перевірка виконаних завдань, тестовий та рейтинговий контроль. Контроль успішності здобувачів вищої освіти з кожної навчальної дисципліни поділяється на поточний і підсумковий контроль.

Для ефективної перевірки рівня засвоєння здобувачами знань, умінь і навичок з навчальної дисципліни використовують різні методи і форми

контролю: 1) метод усного контролю; 2) метод письмового контролю; 3) метод тестового контролю; 4) метод програмованого контролю.

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти – це систематична перевірка знань здобувачів, яка проводиться викладачем на поточних заняттях відповідно до розкладу та відповідно до програми, робочої програми, силабусу.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота здобувача щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи тощо.

Поточний контроль – усний (у вигляді індивідуального або групового опитування, аналізу ділових ситуацій, ділових ігор) або письмовий (у вигляді контрольної роботи, тестів). Форми поточного контролю з кожної теми визначає викладач.

Контрольне оцінювання може проводитись в усній формі, у формі письмової контрольної роботи та/або тестування (комп'ютерного, письмового).

Контроль самостійної роботи здійснюють шляхом перевірки виконаних завдань на практичних, семінарських заняттях, написання рефератів, есе тощо.

Підсумковий контроль – контроль навчальних досягнень здобувачів з метою оцінки якості освоєння ними програми навчальної дисципліни, що проводиться в період проміжної атестації у формі заліку. Мета підсумкового контролю – виявити засвоєння навчальної дисципліни в цілому, розуміння навчального матеріалу, взаємозв'язок змісту навчального матеріалу, логіку його засвоєння тощо.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни. Структура білета передбачає два теоретичні питання.

Оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)							Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів	
<i>max 60 %</i>							<i>max 40 %</i>	<i>max 100 %</i>	
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Само стійна робота	Залік	
5	5	5	5	5	5	5	25		

Шкала оцінювання

Оцінка в	Оцінка за	Оцінка за шкалою ECTS
----------	-----------	-----------------------

балах	національною шкалою	Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна та з урахуванням дистанційного навчання

– пакет програмних продуктів Microsoft Office, а саме: Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint та ін.;

– мультимедійний проєктор, комп'ютер /ноутбук/планшет, інтерактивні дошки.

Для забезпечення можливості організації дистанційного навчання може використовуватися платформа Zoom, середовище Classroom, Moodle «Мудл», Соціальні мережі та Telegram.

10. Перелік питань/завдань для підсумкового контролю з навчальної дисципліни

1. Обов'язки осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняних до них осіб у разі надходження пропозиції щодо неправомірної вигоди або подарунка, незважаючи на приватні інтереси.
2. Обов'язки особи, на яку поширюються обмеження щодо використання службового становища та щодо одержання подарунків, яка виявила у своєму службовому приміщенні чи отримала майно, що може бути неправомірною вигодою, або подарунок.
3. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності.
4. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.
5. Обов'язок особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняної до неї особи звернення за роз'ясненнями з приводу існування сумнівів щодо наявності в неї конфлікту інтересів.
6. Надання доступу до інформації, громадському об'єднанню, фізичній, юридичній особі, стосовно компетенції суб'єктів, які здійснюють заходи щодо запобігання корупції.
7. Основні напрямки антикорупційної стратегії.
8. Запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням.
9. Державна антикорупційна політика України.
10. Правовий статус Уповноваженого з антикорупційної програми.
11. Загальні засади запобігання корупції у діяльності юридичної особи.
12. Основні етапи оцінки корупційних ризиків органу влади.
13. Порядок створення комісії та її персональний склад щодо проведення оцінки корупційних ризиків.
14. Зміст робочого плану проведення оцінки корупційних ризиків.
15. Оцінка ймовірності виникнення корупційного ризику.
16. Рівні ймовірності наслідків корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, та критерії їх визначення.
17. Порядок встановлення пріоритетності (ступеню) корупційних ризиків.
18. Звіт за результатами оцінки корупційних ризиків.
19. Механізм реалізації антикорупційної стратегії.
20. Корупційні ризики в діяльності державних службовців.
21. Організаційно-підготовчі заходи щодо оцінки корупційних ризиків в органі влади.
22. Ідентифікація (виявлення) корупційних ризиків.
23. Звіт за результатами оцінки корупційних ризиків.
24. Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища.
25. Вимоги до уповноваженої особи з питань запобігання корупції.

26. Права уповноваженої особи з питань запобігання корупції.
27. Порядок організації Громадської ради при НАЗК.
28. Дії уповноваженої особи НАЗК у випадку виявлення ознак адміністративного правопорушення.
29. Система заходів протидії корупції.
30. Уповноважені суб'єкти, які визначають і забезпечують реалізацію антикорупційної політики держави.
31. Інституційні та загальносистемні корупційні ризики.
32. Права уповноважених осіб Національного агентства.
33. Додаткові заходи здійснення фінансового контролю.
34. Утримання від виконання незаконних рішень чи доручень керівництва.
35. Корупційні ризики в діяльності державних службовців.
36. Зміст антикорупційної програми юридичних осіб.
37. Запобігання корупції у приватному секторі.
38. Національна доповідь щодо реалізації засад антикорупційної політики.
39. Взаємодія під час проведення спеціальної перевірки між органами (підрозділами), які її проводять.
40. Порядок здійснення взаємодії та обміну інформацією під час проведення спеціальної перевірки.
41. Міжнародний обмін інформацією у сфері запобігання і протидії корупції.
42. Порядок перевірки анонімних повідомлень про корупцію.
43. Принципи діяльності Національного антикорупційного бюро України.
44. Порядок обміну оперативною інформацією між Національним антикорупційним бюро України, органами Національної поліції, Службою безпеки України, іншими правоохоронними органами щодо спільних заходів.
45. Розроблення заходів щодо усунення корупційних ризиків.
46. Моніторинг способу життя суб'єктів декларування.
47. Додаткові заходи здійснення фінансового контролю.
48. Державний захист осіб, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції.
49. Права громадських об'єднань, їх членів або уповноважених представників, а також окремих громадян в діяльності щодо запобігання корупції.
50. Порядок проведення громадської експертизи у разі надходження від інституту громадянського суспільства, громадської ради письмового запиту щодо проведення такої експертизи.
51. Форми проведення консультацій з громадськістю.
52. Завдання громадської ради при органі виконавчої влади.
53. Порядок утворення Громадської ради при Національному агентстві з питань запобігання корупції.
54. Результати громадської антикорупційної експертизи.

55. Особливості врегулювання конфлікту інтересів, що виник у діяльності окремих категорій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

56. Подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

57. Контроль та перевірка декларацій.

58. Вжиття заходів безпосереднім керівником або керівником органу щодо врегулювання конфлікту інтересів.

59. Зазначте відповідно до вимог Закону України «Про запобігання корупції» хто надає згоду на розголошення інформації про викривача.

60. Уповноважений орган, який здійснює постійний моніторинг та щорічний аналіз і перегляд державної політики виконання закону у сфері захисту викривачів.

61. Обов'язкові умови щодо розгляду анонімного повідомлення працівника органу про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції».

62. Термін розгляду анонімних повідомлень про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції».

63. Спеціальний уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції.

64. Повноваження Національного агентства з питань запобігання корупції.

65. Участь громадськості в заходах щодо запобігання корупції.

66. Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування.

67. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

68. Вжиття заходів безпосереднім керівником або керівником органу щодо врегулювання конфлікту інтересів.

69. Заходи зовнішнього та самостійного врегулювання конфлікту інтересів.

70. Усунення особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення в умовах реального чи потенційного конфлікту інтересів.

71. Обмеження доступу особи до інформації в умовах конфлікту інтересів.

72. Спеціально уповноважені органи у сфері протидії корупції.

73. Правовий статус Уповноваженого з антикорупційної програми.

74. Загальні засади запобігання корупції у діяльності юридичної особи.

75. Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища.

76. Засади антикорупційної політики.

77. Національна доповідь щодо реалізації засад антикорупційної політики.

78. Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування.

79. Вжиття заходів безпосереднім керівником або керівником органу щодо врегулювання конфлікту інтересів.

80. Участь громадськості в заходах щодо запобігання корупції.

11. Рекомендовані джерела інформації:

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1984. – Додаток до № 51. – Ст. 1122.

3. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р.

4. Про Уповноваженого Верховної Ради з прав людини: Закон України від 23.12.1997 р.

5. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 р.

6. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1698-VII.

7. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII.

8. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р.

9. Про державну службу: Закон України від 31 грудня 2015 року.

10. Закон України від 20.06.2022 р. «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2021–2025 роки».

11. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 878.

12. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 березня 2015 року №118 «Про утворення Національного агентства з питань запобігання корупції».

13. Постанова Кабінету Міністрів України від 4 березня 2023 р. № 220 «Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки».

14. Конвенція ООН проти корупції (ратифікована Законом України від 18 жовтня 2006 року № 251-V);

15. Цивільна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією (ратифікована Законом України від 16 березня 2005 року № 2476-IV);

16. Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією (ратифікована Законом України від 18 жовтня 2006 року № 252-V);

17. Додатковий протокол до Кримінальної конвенції Ради Європи про боротьбу з корупцією (ратифікований Законом України від 18 жовтня 2006 року № 253-V).

18. Кодекс поведінки посадових осіб у підтриманні правопорядку. Прийнято резолюцією 34/169 Генеральної Асамблеї ООН від 17.12.1979 р.

19. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: Наказ МВС України від 06.11.2015 р. № 1376.

20. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації

проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України: Наказ МВС України від 15.11.2017 р. № 930.

21. Про затвердження Інструкції про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 08.02.2019 р. № 100.

22. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: Наказ МВС України від 27.04.2020 р. № 357.

23. Про затвердження Змін до Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення: Наказ МВС України від 06.07.2020 р. № 507.

24. Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 28.12.2021 №830/21 "Щодо вдосконалення процесу управління корупційними ризиками".

Додаткова

1. Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції: Навчальний посібник / [Братель С.Г., Білик В.М., Кудря В.О. та ін.] – К.: Видавництво «Центр учбової літератури», 2016. – 336 с.

2. Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції: навч. посібник // Братель С.Г., Басс В.О. та ін. – К.: Видавництво «Центр учбової літератури», 2017. – 333 с.

3. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях: Навчальний посібник / [Братель С.Г., Либаш М.К. та ін.] – К.: Видавництво «Центр учбової літератури», 2016. – 196 с.

4. Адміністративна діяльність Національної поліції: навчальний посібник для підготовки до іспиту / Калюк О.М., Куліков В.А. та ін. / за ред. Кулікова В.А. – К.: «Освіта України», 2016. – 230 с.

5. Зразки протоколів про адміністративні правопорушення, складання яких підвідомче Національній поліції : практич. посіб. / Т.П. Мінка, Р.В. Миронюк, В.А. Глуховеря та ін. – Х.: Право, 2016. – 180 с.

6. Чупров В.В. Моніторинг дотримання прав людини в територіальних органах Національної поліції України в рамках реалізації національного превентивного механізму // Департамент з питань реалізації нац. превент. механізму – Київ, – 2016. – 143 с.

7. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях: навч. посіб. // Шевчук Г.В., С.Г. Братель, МВС України, НАВС – К.: Видавництво «Центр учбової літератури», – 2017. – 187 с.

8. Адміністративна діяльність поліції: підруч. / за заг. ред. В.В. Середи. – Л. : ЛьвДУВС, 2017. – 776 с.

9. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях: навчальний посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О.М. Бандурки; [О.І. Безпалова, О.В. Джафарова, С.М. Князєв та ін.; передм. О.М. Бандурки]; МВС України, Харків., нац. ун-т внутр. справ. – Харків: ХНУВС, 2017 – 242 с.

10. Реагування органів та підрозділів Національної поліції на повідомлення про правопорушення або інші події [Текст]: метод. рек. / В.Л. Костюк, Є.М. Корж, В.А. Куліков, Н.В. Федоровська. – К.: Нац. акад. внутр. справ, 2017. – 44 с.

11. Кузьменко В.А. Застосування заходів процесуального примусу в адміністративному процесі: автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 "адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право" // Кузьменко В.А.; Мін-во освіти і науки України; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України, Київ: – 2017. – 21 с.

12. Права людини в діяльності української поліції – 2016: наук.-практ. видання // Асоціація УМДПЛ, експертна група "Поліція під контролем", Київ: – 2017. – 290 с.

13. Організаційно-правові основи діяльності Національної поліції: навчальний посібник / Басс В.О, Білик В.М., Братель С.Г., Варивода В.І., Гусева К.А., Дрозд О.Ю., Золотарьова Н.І., Євдокимов Д.А., Квітка Я.М., Константинов С.Ф., Кудря В.О., Куліков В.А., Либаш М.К., Лов'як О.О., Луговий І.О., Павлівський М.К., Радзівон С.М., Риндюк І.І., Терещенко В.В., Ткаченко Н.М., Шевчук Г.В. / за ред. Кулікова В.А. – К.: ФОП Маслаков, 2020. – 294 с.

14. Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліцейських: навчальний посібник / Басс В.О., Білик В.М., Братель С.Г., Варивода В.І., Гусева К.А., Дрозд О.Ю., Євдокимов Д.А., Золотарьова Н.І., Квітка Я.М., Константинов С.Ф., Кудря В.О., Куліков В.А., Либаш М.К., Луговий І.О., Павлівський М.К., Радзівон С.М., Риндюк І.І., Терещенко В.В., Ткаченко Н.М., Шевчук Г.В. / за ред. Кулікова В.А. – К.: ФОП Маслаков, 2020. – 288 с.

15. Засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2020 – 2024 роки/Проект за результатами публічного обговорення.

11. Інтернет ресурси

1. <http://www.rada.kiev.ua> – Верховна Рада України
2. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
3. <http://www.mvs.gov.ua> – Міністерство внутрішніх справ України
4. <https://www.npu.gov.ua/uk/> – Національна поліція
5. <http://www.naiaiu.kiev.ua> – Національна академія внутрішніх справ
6. <http://www.nau.kiev.ua> – Нормативні акти України
7. <http://patrol.police.gov.ua/ru/site/index> – патрульна поліція.

Розробник:
Доцент кафедри поліцейського права

Микола ЛИБАШ